

Iedereen verbonden: Samen volwaardig deelnemen aan een digitaliserende samenleving

In Nederland worstelen 4,5 miljoen mensen met digitalisering¹. We maken ons grote zorgen over dit alarmerende aantal mensen dat geen of onvoldoende toegang heeft tot de digitale wereld. En dit aantal zal de komende jaren, door de versnelling van de digitale ontwikkelingen, nog verder stijgen. Digitalisering is bovendien een belangrijke bron van ongelijkheid; ouderen, praktisch opgeleiden, mensen met een lager inkomen en mensen met een beperkte geletterdheid profiteren minder van de mogelijkheden die de online wereld te bieden heeft en zijn minder in staat eventuele gevaren af te wenden². De gevolgen daarvan voor het werkende en persoonlijke leven zijn ingrijpend. Zo kunnen 2,5 miljoen Nederlanders niet omgaan met digitale apparaten, 2,6 miljoen mensen niet geheel zelfstandig hun bankzaken uitvoeren en heeft 36 procent van de Nederlanders geen toegang tot een laptop.

Deze ontwikkeling heeft verwoestende gevolgen voor de participatie van mensen en heeft enorme impact op de mate van betrokkenheid in de samenleving.

Bovendien wordt het (sociale) ondersteuningsnetwerk van niet-digivaardige mensen zwaar belast omdat de omgeving vaak te hulp schiet. Want stel je voor dat je geen gebruik kunt maken van diverse overheidsdienstverlening, niet weet hoe je kunt inloggen met een DigiD, geen bankzaken kunt regelen, toeslagen niet durft aan te vragen of geen afspraak kunt maken met je huisarts. Stel je voor dat je niet op een goede manier je werk kunt doen, of kunt solliciteren. Dat je moeilijker contact kunt hebben met de school van je kinderen of je online vergaderingen of onderwijs niet kunt volgen. Mensen worden bang voor digitale omgevingen en raken zo ook het vertrouwen in instanties kwijt. Een ontwikkeling die zo veel mogelijk voorkomen moet worden.

De Alliantie Digitaal Samenleven (ADS) zet zich in voor een samenleving waarin iedereen zich (digitaal) vaardig, veilig en betrokken voelt en zelfverzekerd keuzes maakt in deze digitale realiteit. Vanuit de Alliantie werken de overheid, maatschappelijke organisaties, bedrijven en de mensen om wie het gaat samen, met één doel: iedereen kan mee (blijven) doen in de digitaliserende samenleving!

Dit betekent dat naast de 4,5 miljoen mensen die al worstelen, iedereen in Nederland zich bewust moet zijn van de kansen en risico's van digitalisering en digitale technologie. Elke dag lopen meer mensen het risico om buitengesloten te worden.

Er moet hier rekening gehouden worden met 5 doelen:

- Iedereen heeft toegang tot internet en apparaten op hun huisadres en heeft basisvaardigheden om er gebruik van te maken.
- Iedereen is zich bewust van de kansen en risico's van hun keuzes en handelingen.
- Iedereen kan lokaal terecht voor informatie en laagdrempelige hulp en ondersteuning.
- Iedereen wordt sneller en beter doorverwezen en ontvangt de juiste ondersteuning bij hun vraag.
- Iedereen die dat wil, kan ook offline terecht om zaken te regelen en gebruik te maken van de essentiële diensten.

Dagmar

"Ik had geen geld voor een laptop of internet-abonnement."

"Zorg dat er altijd een mens aan de andere kant van de lijn blijft."

Joan

Luister alle verhalen via www.digitaalsamenleven.nl/GeluidenUitDeDigitaleSamenleving

1. Leids Onderzoekskolлекief, 2022

2. 'INTERNET STEEDS BELANGRIJKER IN HET DAGELIJKS LEVEN ÉN EEN BELANGRIJKE BRON VAN ONGELIJKHEID' Universiteit van Twente, 2023

Randvoorwaarden om de 5 doelen te bereiken:

- De mensen om wie het gaat altijd centraal stellen en volledig betrekken bij ontwerp- en ontwikkelprocessen (hoe?).
- Meer samenwerking tussen publieke, private en maatschappelijke organisaties (wie?).
- Het nieuwe kabinet moet in de regeringsperiode verder bouwen op de huidige Werkagenda Waardegedreven Digitaliseren en deze aanscherpen op bovenstaande doelen (wanneer?).

Uitsluiting kost geld, dus investeer in meedoen

We zetten bij Alliantie Digitaal Samenleven altijd de mensen om wie het gaat centraal. We zien dat zij door mee te kunnen doen in de digitaliserende samenleving, meer gaan participeren en zich betrokken voelen. Ze kunnen op zoek naar een baan, maken efficiënter gebruik van zorg en regelen hun overheidszaken beter. De druk op het (sociale) ondersteuningsnetwerk vermindert. Hun bestaanszekerheid groeit, ze worden weer gezien en hebben meer regie over de inrichting van hun eigen leven. Ze laten daarnaast hun stem ook meer horen en staan dichterbij in contact met jullie; de overheid en de politiek.

Onze oproep aan de politiek

Volwaardig deelnemen aan een (digitaliserende) samenleving is wat ons betreft een fundamenteel recht. Dit vereist gerichte beleidsmaatregelen, investeringen en een gezamenlijke inspanning van publiek-private en maatschappelijke partijen.

We roepen jullie op om:

1. **Toegankelijkheid van essentiële dienstverlening te garanderen.** Wees bewust dat digitalisering mensen uitsluit van de samenleving. Het probleem ligt niet bij de mensen, maar bij de inrichting van de huidige (digitale) dienstverlening. Het doel is niet digitaal, het doel is dat systemen zo ingericht worden dat iedereen mee kan doen, zowel online als offline. Dit kan alleen door samenwerking met zowel publieke als private sectoren te stimuleren. Menselijk contact moet altijd mogelijk blijven.
2. **Departementoverstijgend beleid te ontwikkelen MET de mensen om wie het gaat.** Betrek ze in zowel beleids- en besluitvorming als bij belangrijke keuzes, onderzoeken en gesprekken. Dit om te voorkomen dat beleid niet (onbedoeld) juist mensen uitsluit. Dit geldt voor elk ministerie.
3. **Tijd te investeren om te leren van de mensen om wie het gaat** en de mensen die zich hier dagelijks voor inspannen, denk hierbij aan mantelzorgers, sleutelfiguren en vrijwilligers. Werk daarbij vanuit wat zich al heeft bewezen en wat er al bekend is.
4. **Prioriteit te geven aan investeringen voor toegang tot internet en apparaten**, zodat iedereen, ongeacht hun woonplaats of inkomen, thuis toegang heeft tot snel en betrouwbaar internet. Dit kan onder andere door het uitbouwen van de lopende pilots met de telecomsector en gemeenten, of bijvoorbeeld het creëren van een internettoegang voucherregeling (zoals voorgesteld door de Europese Commissie).

Door samen te werken kunnen we een digitale toekomst realiseren waarin iedereen gelijke kansen heeft. Laten we de uitdaging aangaan en zorgen voor een (digitale) samenleving waarin iedereen mee kan doen.

Getekend,
Alliantie Digitaal Samenleven

Dagmar
Xan
Dick
Leif
Victor
Samantra
Karien
Joan
Hannah
Bik
Nicole
Mythe
Christine